

Posudek rigorozní práce

JOLANTA TROJAKOVÁ

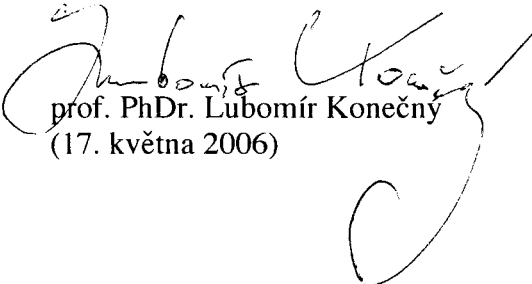
Na cestě: Mystik a umělec

Hodnotit tuto rigorozní práci „akademickým metrem“ je nejen velmi obtížné, ale nejspíše i nepřiměřené či pomýlené. Jistě, lze ji nějak resumovat, ale pak se můžeme velmi snadno minout s jejím záměrem. Ten ale můžeme charakterizovat poměrně snadno: Identifikovat roli a vliv hermetismu, mystiky, teosofie a dalších obdobných nauk v českém umění konce 19. a počátku 20. století. V zahraniční literatuře se tomuto fenoménu věnovala řada autorů v bezpočtu publikací různého zaměření, ale české dějiny umění se mu až několik málo výjimek celkem úspěšně vyhýbaly.

Nyní tedy konečně před sebou máme práci, která tuto mezeru zaplňuje. Jolanta Trojaková prokazuje naprosto bezprecedentní znalost dobového „nestandardního“ myšlení a publikací, které je šířily – s důrazem na osobu českého „mystického solitéra“ Karla Weinfurthera (1868-1942) a jeho neobyčejně vlivnou knižní produkci. Diplomantka na základě často velmi obskurní literatury spolehlivě mapuje historii domácího „hermetismu“ a účast umělců v jeho aktivitách. V tomto kontextu a často s překvapujícími výsledky rozebírá díla Rudolfa Adámka, Josefa Váchala, Jana Konůpka, plus Františka Kupky, Bohumila Kubišty a Jana Zrzavého.

Zde ale narazíme na něco, co tuto práci dělá naprosto originální a přitom problematickou. Díla, která autorka analyzuje pro ni nejsou východiskem, nýbrž prostředkem k osvětlení toho, co je významem uvedených uměleckých děl. Závěry těchto analýz většinou jsou naprosto novátorské a přitom díky autorčině heuristice podložené. Současně se ale zdá, že Jolanta Trojaková s námi hraje velmi sofistikovanou hru, kterou je nesnadné charakterizovat. Píše jako neidentifikovaný umělec–mystik, ale současně se od této pozice na mnoha místech se sžíravou ironií distancuje.

Na závěr je rozhodně třeba zdůraznit skvělou literární kvalitu předloženého textu. Jedna skvělá a velmi břitká formulace stíhá druhou. Jedna nekompromisně příléhavá charakteristika následuje druhou. Snad nikdy jsem nečetl literárně tak brilantní rigorozní práci. Jako čtenář si nakonec nejsem jist, zda před sebou mám skvěle napsanou rigorozní práci nebo rafinovaně koncipovaný literární text. Právě proto, ale nejen proto, doporučuji práci Jolanty Trojakové k obhajobě.

prof. PhDr. Lubomír Konečný
(17. května 2006)